

ADRODDIAD I'R CABINET

22 MAI 2018

Aelod Cabinet: Cyngorydd Peredur Jenkins, Aelod Cabinet Cyllid

Pwnc: Cyfrifon Terfynol 2017/18 – Alldro Refeniw

Swyddog cyswllt: Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

1. Y penderfyniad a geisir / pwrpas yr adroddiad

Gofynnir i'r Cabinet:

- 1.1 Ystyried a nodi sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2017/18.
- 1.2 **Cymeradwyo'r symiau i'w cario 'mlaen** (y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig" o'r talfyriad yn **Atodiad 1**), sef -

ADRAN	£'000
Oedolion, Iechyd a Llesiant	(100)
Plant a Theuluoedd	100
Addysg	0
Economi a Chymuned	(35)
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	100
Amgylchedd	(100)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	(82)
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	(66)
Cyllid	(66)
Cefnogaeth Gorfforaethol	(67)

- 1.3 Cymeradwyo'r argymhellion a'r trosglwyddiadau ariannol canlynol (sydd wedi'u egluro yn **Atodiad 2**) –
- Trosglwyddo £457k, cyfwerth â grant cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros y gaef i gronfa benodol er mwyn cefnogi hyblygrwydd a hwyluso trawsffurfio yn y maes Oedolion i'r dyfodol.
 - Cynaeafu (£37k) o'r tanwariant sef y swm uwchlaw (£100k) Oedolion, Iechyd a Llesiant, i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario eleni.
 - Yr Adran Plant a Theuluoedd i dderbyn cymorth ariannol un-tro o £676k i leddfu rhan helaeth o orwariant 2017/18, gan ganiatáu iddynt symud ymlaen i wynebu her 2018/19.

- Trosglwyddo £207k ei ddileu gorwariant yr Adran Addysg, tra fod polisiau a threfniadau cludiant yn cael eu hadolygu.
- Yr Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol i dderbyn cymorth ariannol un-tro rhannol o £203k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario mlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2018/19.
- Trosglwyddo £378k o danwariant 2017/18 yr Adran Amgylchedd i gronfa benodol, yn ymwneud â bysus a chost llwybrau, i'w ddefnyddio yn 2018/19.
- Cynaeafu (£89k) o danwariant yr Adran Amgylchedd sef y swm uwchlaw (£100k), i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario eleni.
- Cynaeafu (£894k) o'r tanwariant net ar gyllidebau Corfforaethol (ar Ostynigiad Treth Cyngor, bidiau a chyllidebau a ddychwelwyd gan adrannau ac ar benawdau eraill), a'i drosglwyddo i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2017/18.
- Trosglwyddo £66k o'r Gronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol, sef y balans sydd angen, i gynorthwyo'r adrannau sydd yn gorwario.

1.4 Cymeradwyo'r trosglwyddiadau ariannol o gronfeydd penodol fel a amlinellir yn Atodiad 3 yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd, sef:

- Cynaeafu (£2.915m).
- Neilltuo £2.749m ar gyfer Cynllun y Cyngor.
- Neilltuo £166k ar gyfer materion gwastraff.

2. Cyflwyniad / Cefndir

- 2.1 Yn gyffredinol, er gwaethaf parhad y gofynion i gyflawni arbedion a thoriadau, **mae sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2017/18 yn cadarnhau y bu rheolaeth ariannol effeithiol gan yr Aelodau Cabinet perthnasol, penaethiaid adrannau a rheolwyr cyllidebau.** Wrth gwrs, mae hynny wedi'i gefnogi gan waith monitro proffesiynol ein cyfrifwyr, ynghyd â gwaith herio adeiladol fel bo angen gan y Cabinet, y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu, a'r Tîm Rheoli Corfforaethol.
- 2.2 Felly, **gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo sefyllfa ariannol derfynol 2017/18 er mwyn galluogi'r Adran Gyllid i symud ymlaen i gynhyrchu, ardystio a chyhoeddi'r datganiadau ariannol statudol cyn 30 Mehefin,** ac wedyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu i graffu ar 19 Gorffennaf 2018.

3. Adrannau'r Cyngor

- 3.1 **Ar y cyfan, cadarnhaf y bu cyllidebau mwyafrif o'r adrannau dan reolaeth eleni.** Mae talfyriad o sefyllfa derfynol yr holl adrannau wedi'i amlinellu yn Atodiad 1, gyda'r symiau i'w cario 'mlaen (yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet) yn y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig". Yn Atodiad 2, mae manylion pellach ynglŷn â'r prif faterion a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol i'r hyn a adroddwyd yn flaenorol, ynghyd â sawl argymhelliad penodol. Mae'r argymhellion rheiny wedi'u hamlygu er ystyriaeth uchod yn 1.3.
- 3.2 Roedd sefyllfa ariannol mwyafrif yr adrannau yn tanwario, ac wedi'i ragamcanu'n gywir yn ystod 2017/18. Ond nodaf y bu gwelliant sylweddol yn sefyllfa ariannol yr **Adran Oedolion** yn chwarter olaf o'r flwyddyn, yn dilyn derbyniad grant gan Lywodraeth Cymru yn hwyr yn y flwyddyn ar gyfer cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros gyfnod y gaeaf.
- 3.3 Bu gorwariant ar wasanaethau gweithredol a lleoliadau gan yr Adran **Plant a Theuluoedd**, ar gludiant gan yr Adran **Addysg** ac yn y maes gwastraff a pheirianeg gan yr Adran **Priffyrdd a Bwrdeistrefol**.
- 3.4 **Yn Atodiad 1, adroddir ar sefyllfa tanwariant / gorwariant pob adran i'r Cabinet, fydd yn cymeradwyo'r symiau sydd i'w cario 'mlaen.** Mae Rheoliad Gweithdrefn Ariannol 16.3.1 yn manylu ar y trefniadau ar gyfer symiau i'w "cario 'mlaen" ar ddiwedd y flwyddyn. Mae tri cais i'r Cabinet i ddileu diffyg adrannol, dau gais i drosglwyddo arian i bwrpas penodol a dwy adran gyda sefyllfa tanwariant sydd uwchlaw'r trothwy £100,000 ar gau cyfrifon 2017/18, ac felly gyda tanwariant i'w gynaeafu. Mae cais hefyd i ddefnyddio £66k o'r gronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol sef y balans i gyllido yr adrannau sydd yn gorwario.
- 3.5 Yn gyffredinol, lle mae'r adrannau wedi tanwario, mae'r sefyllfa hwnnw am un tro yn 2017/18 yn unig.
- 3.6 Yn y mwyafrif o'r cyllidebau lle bu gorwariant yn 2017/18, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r anghenion a chyfleon perthnasol yng nghylch cyllidebu 2018/19, ac mae'r mwyafrif o'r materion hynny eisoes wedi'u cyfarch yn y strategaeth ariannol ar gyfer 2018/19 (drwy weithrediad rheolaethol i atal tueddiad a/neu drwy addasu'r gyllideb).

4. Ysgolion

- 4.1 Mae rhan o Atodiad 2 yn manylu ar sefyllfa cyllidebau'r ysgolion, lle mae statud wedi cyflwyno grym dirprwyedig i gyrrff llywodraethu gario balansau ymlaen ar ddiwedd blwyddyn ariannol. Mae'r cyfanswm sirol o falansau'r ysgolion wedi cynyddu o £2.9m i £4.0m yn 2017/18, ac yn cynnwys grant cynnal eiddo o £661k a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar ddechrau

Mawrth 2018. Byddwn yn cyhoeddi gwybodaeth fanwl am falansau ysgolion unigol cyn hir mewn 'Datganiad Adran 52'.

- 4.2 Mae gan yr Adran Addysg drefniadau ar gyfer herio'r ysgolion unigol i gyfiawnhau'r angen am eu balansau, ac maent yn gofyn i'r penaethiaid a chyrrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol i egluro'u bwriad i ddefnyddio eu balansau (yn arbennig rheiny sydd gyda balansau dros 5% o'i gyllideb).
- 4.3 Mae cyfanswm diffygion ariannol ysgolion wedi lleihau o £420,471 (12 Cynradd, 4 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2017 i £306,394 (2 Cynradd, 3 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2018. Cadarnhaf bydd yr Uned Gyllid perthnasol hefyd yn sicrhau bydd penaethiaid a chyrrff llywodraethol yr ysgolion sydd â diffygion ariannol yn delio gyda nhw.

5. Cyllidebau a Chronfeydd Corfforaethol

- 5.1 Bu tanwariant un-tro o (£894k) ar nifer o benawdau y gyllideb gorfforaethol ddiwygiedig eleni, fel amlinellir yn rhan olaf Atodiad 2. Mae (£894k) o'r tanwariant net yma ar gael i liniaru gorwariant adrannau, gyda chyfraniad o £66k pellach, i'w ryddhau o'r gronfa i gynorthwyo'r Strategaeth Ariannol.
- 5.2 Adolygwyd digonolrwydd cronfeydd penodol y Cyngor gan y Pennaeth Cyllid unwaith eto wrth gau'r cyfrifon eleni, yn unol â'r polisi a gymeradwywyd dair blynedd yn ôl. Llwyddodd yr adolygiad yma i gynaeafu £2.915m o adnoddau, fel amlinellir yn Atodiad 3.
- 5.3 Mae'r £2.749m i'w neilltuo ar gyfer blaenoriaethau Cynllun y Cyngor, a £166k ar gyfer materion gwastraff.
- 5.4 Gyda chefnogaeth y Cabinet, os defnyddir y tanwariant fel argymhellir ym mharagraff 1.3 uchod, trwy reolaeth effeithiol o'i gyllidebau, bydd y Cyngor wedi llwyddo i gyllido ei holl wariant yn unol â'r bwriad am 2017/18. Gan gynnwys defnyddio £1.013m o falansau cyffredinol y Cyngor yn 2017/18 (yn unol â'r Strategaeth Ariannol cymeradwyodd y Cyngor ar 2 Mawrth 2017), gan adael balans o £5.897m.

6. Camau nesaf ac amserlen

- 6.1 Yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, a Chod Ymarfer Cyfrifo CIPFA, rhaid i'r Prif Swyddog Cyllid ardystio datganiadau ariannol statudol 2017/18 y Cyngor cyn 30 Mehefin. Gan fod cwtogiad yn yr amserlen statudol dros y blynyddoedd nesaf, bu ymgais eleni i gwtogi'r amserlen mewn paratoad, a hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu yn y broses.
- 6.2 Pwrpas yr adroddiad yma yw manylu ar y sefyllfa alldro o ran tanwariant neu orwariant adrannau unigol, a gwariant y Cyngor yn ei gyfanrwydd yn 2017/18.

Byddwn yn ystyried y wybodaeth yn sgil hynny er mwyn medru adlewyrchu'r sefyllfa yn y cyfrifon terfynol.

- 6.3 Fe adlewyrchir yma'r sefyllfa a'r wybodaeth ddiweddaraf, ac wrth ddod â'r broses i derfyn, gallasai fod rhywfaint o newidiadau pellach. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd newid sylweddol yn y sefyllfa gyffredinol.
- 6.4 Bydd yr Adran Cyllid yn cynhyrchu datganiadau ariannol statudol 2017/18 i'w ardystio gan y Pennaeth Cyllid cyn 30 Mehefin a'u cyflwyno i'w craffu gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 19 Gorffennaf 2018.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau'r cynnwys.

Atodiadau

Atodiad 1 - sefyllfa tanwariant / gorwariant terfynol pob adran

Atodiad 2 - prif faterion cyllidebol a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol

Atodiad 3 - adnoddau wedi'u cynaeafu o adolygu cronfeydd

Cyfrifon Terfynol 2017/18 Alldro Refeniw - Crynhoad o'r sefyllfa fesul Adran

	Adolygiad Terfynol				Adolygiad Trydydd Chwarter £ '000
	Cyllideb Arfaethedig 2017/18 £'000	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18 £ '000	Addasiadau a Argymhellir £'000	Gor/ (Tan) Wariant Addasedig £ '000	
Oedolion, Iechyd a Llesiant	44,663	(594)	494	(100)	98
Plant a Theuluoedd	12,877	776	(676)	100	595
Addysg	82,647	207	(207)	0	238
Economi a Chymuned	5,928	(35)	0	(35)	(61)
Prifysgol a Bwrdeistrefol	20,754	303	(203)	100	404
Amgylchedd	4,759	(567)	467	(100)	(61)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	233	(82)	0	(82)	(9)
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	1,887	(66)	0	(66)	(67)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	5,832	(66)	0	(66)	(72)
Cefnogaeth Gorfforaethol	7,909	(67)	0	(67)	(88)
Cyllidebau Corfforaethol <i>(Gwahaniaethau yn unig)</i>	*	(894)	894	0	(498)
Cyfansymiau (net)	187,489	(1,085)	769	(316)	479

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Gwasanaethau Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	10,378	10,181	(197)	0	(197)	(74)
Gofal Cartref	6,223	5,551	(672)	457	(215)	(84)
Eraill	1,613	1,400	(213)	0	(213)	(271)
	18,214	17,132	(1,082)	457	(625)	(429)
Gwasanaethau Anabledd Corff						
Preswyl a Nyrsio	492	478	(14)	0	(14)	(7)
Gofal Cartref	998	961	(37)	0	(37)	51
Eraill	675	646	(29)	0	(29)	(159)
	2,165	2,085	(80)	0	(80)	(115)
Gwasanaethau Anabledd Dysgu	14,566	14,087	(479)	0	(479)	(382)
Gwasanaethau Iechyd Meddwl						
Preswyl a Nyrsio	1,492	1,658	166	0	166	253
Eraill	1,881	1,681	(200)	0	(200)	(109)
	3,373	3,339	(34)	0	(34)	144
Gwasanaethau Eraill (Oedolion)						
Rheolaeth	299	288	(11)	0	(11)	(16)
Tîm Pobl Hyn ac Anabledd Corff	2,445	2,437	(8)	0	(8)	52
	2,744	2,725	(19)	0	(19)	36
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	41,062	39,368	(1,694)	457	(1,237)	(746)

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	(699)	(337)	362	0	362	271
Gofal Dydd	(195)	(106)	89	0	89	13
Gofal Cymunedol	(56)	214	270	0	270	339
Eraill	(75)	(134)	(59)	0	(59)	(79)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	(1,025)	(363)	662	0	662	544
<u>Gwasanaethau Eraill</u>						
Gwasanaethau Tai	1,535	1,547	12	0	12	37
Gwasanaethau Canolog Adrannol (<i>gan gynnwys arbedion yr Adran</i>)	3,091	3,517	426	0	426	263
Addasiad Cau Cyfrifon 2017/18				37	37	0
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Eraill</u>	4,626	5,064	438	37	475	300
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	44,663	44,069	(594)	494	(100)	98

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Gwasanaethau Pobl Hŷn - cynnydd yn y cyfraniadau incwm a lleihad yn y nifer o becynnau gofal cartref. Derbyniwyd grant o £457k gan Lywodraeth Cymru yn hwyr yn y flwyddyn ar gyfer cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros y gaeaf. Gan fod yr Adran wedi tanwario yn 2017/18 maent yn awyddus i lithro swm cyfwerth â'r grant i 2018/19 er mwyn sicrhau hyblygrwydd i'r dyfodol.

Gwasanaethau Anabledd Corff - tanwariant ar daliadau uniongyrchol a gofal cartref yn cynorthwyo i leihau effaith y gorwariant ar lety cefnogol.

Gwasanaethau Anabledd Dysgu - mwyafrif y meysydd o fewn y maes yn tanwario, ac eithrio cynlluniau cefnogol sydd yn gorwario gan fod llithriad ar wireddu cynlluniau arbedion. Dau achos all-sirol costus wedi dod i ben yn y chwarter.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl - tri achos preswyl wedi gorffen, swyddi gwag, a derbyniad grant yn y maes alcohol a chyffuriau i gyd yn arwain at danwariant.

Gwasanaethau Darparu - cynnydd yn y tueddiad gorwariant, yn deillio'n bennaf o gostau cysylltiedig â materion staffio. Lleihad yn y gorwariant ar ofal cymunedol, gyda chynnydd yn yr oriau a ddarperir a gwell rheolaeth o gostau teithio ac oriau di-gyswllt.

Gwasanaethau Eraill - Canolog Adrannol - bu methiant i wireddu gwerth £436k o arbedion yn ystod 2017/18. Cyflwynwyd adroddiad i'r Cabinet 13 Mawrth 2018, yn ail-becynnu cynlluniau arbedion er mwyn eu cyflawni. Ar y llaw arall, mae ail asesu pecynnau byw yn annibynnol wedi arwain at lai o alwad ar y gwasanaeth.

Argymhellir trosglwyddo £457k, cyfwerth â grant cefnogi gwasanaethau cymdeithasol dros y gaeaf i gronfa benodol er mwyn cefnogi hyblygrwydd a hwyluso trawsnewid yn y maes Oedolion i'r dyfodol.

Cynaeafu (£37k) o'r tanwariant sef y swm uwchlaw (£100k) Oedolion, Iechyd a Llesiant, i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r Adrannau sydd yn gorwario eleni.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Plant a Theuluoedd	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth Gwasanaeth	527	508	(19)	0	(19)	(19)
Gwasanaethau Gweithredol	2,030	2,286	256	0	256	156
Gwasanaethau Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	1,947	2,352	405	0	405	325
Maethu Drwy Asiant	928	1,063	135	0	135	86
Maethu Mewnol	1,675	1,777	102	0	102	55
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	1,570	1,640	70	0	70	79
	6,120	6,832	712	0	712	545
Gwasanaethau Ôl-16	923	918	(5)	0	(5)	(10)
Gwasanaethau Arbenigol/Derwen	1,592	1,614	22	0	22	62
Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuenctid	239	199	(40)	0	(40)	(39)
Gwasanaethau Blynyddoedd Cynnar	123	96	(27)	0	(27)	(53)
Gwasanaethau Eraill	1,323	1,200	(123)	0	(123)	(47)
Addasiad Cau Cyfrifon 2017/18				(676)	(676)	0
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	12,877	13,653	776	(676)	100	595

Plant a Theuluoedd

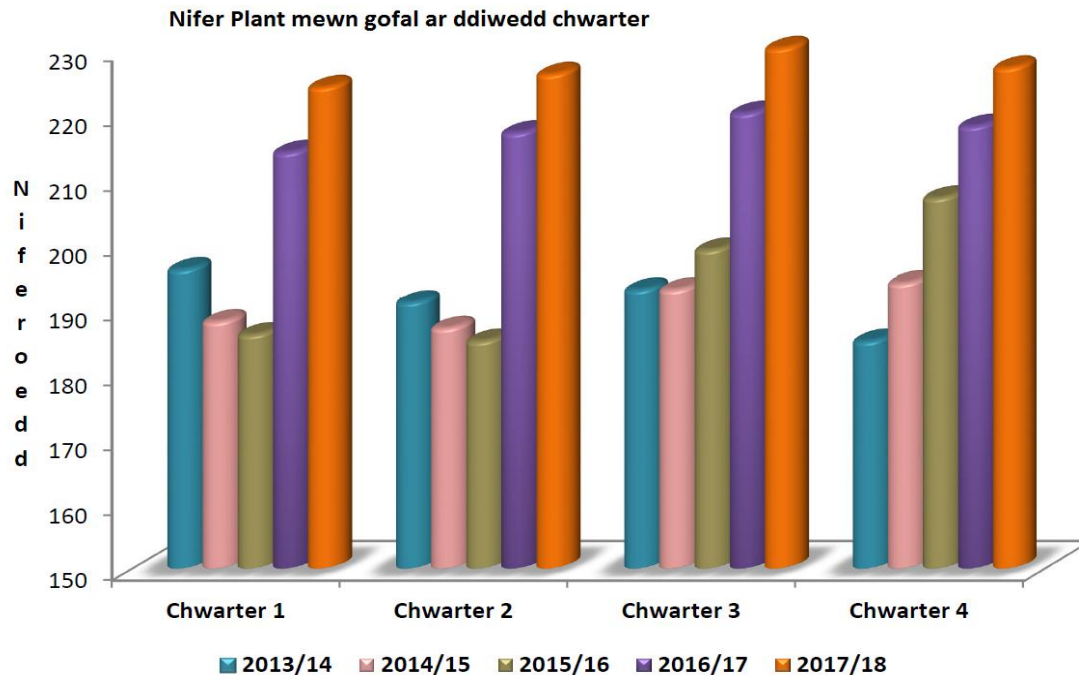
Gwasanaethau Gweithredol - twf yn y nifer o blant mewn gofal ond ddim mewn lleoliadau maethu, ynghyd â phwysau ychwanegol cefnogi teuluoedd yn arwain at fw o orwariant.

Gwasanaethau Lleoliadau - cynnydd pellach yn y gorwariant ar leoliadau all-sirol i £405k yn dilyn un achos newydd hir dymor, gyda 4 o'r 15 achos bellach yn 17 oed, ac felly yn dod i ben yn 2018/19. Tri achos maethu drwy asiant, pedwar lleoliad maethu mewnol newydd a chwech achos ychwanegol 'Aros Ymlaen' yn ystod y chwarter yn arwain at orwariant pellach. Y tueddiad gorwariant ar lwfansau maethu a lwfansau gorchymyn preswyl yn parhau.

Gwasanaethau Eraill - derbyniad arian grant a throsiant staff yn gyfrifol am y tanwariant o (£123k).

Mae'r pwysau cynyddol yn nifer yr achosion gan yr Adran i'w weld yn y siart isod. Yn yr amgylchiadau felly awgrymir y dylid cynnig cefnogaeth ariannol rhannol o £676k un-tro i gynorthwyo'r Adran gyda'r sefyllfa ariannol ddyrws eleni, gan gyfyngu y gorwariant sydd yn cael ei gario mlaen gan yr Adran i £100k.

Argymhellir fod yr Adran Plant a Theuluoedd i dderbyn cymorth ariannol un-tro o £676k i leddfu rhan helaeth o orwariant 2017/18, gan ganiatáu iddynt symud ymlaen i wynebu her 2018/19.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Addysg	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ysgolion Datganoledig	71,826	71,826	0	0	0	0
Cludiant	4,246	4,530	284	(207)	77	240
Diswyddo ac Ymddeol Cynnar	1,373	1,373	0	0	0	(7)
All Sirol	945	871	(74)	0	(74)	(36)
Arlwyaeth a Glanhau	123	383	260	0	260	198
Addysg Meithrin	576	541	(35)	0	(35)	(4)
Grant Grant Gwella Addysg	587	552	(35)	0	(35)	(35)
Rheolaeth	1,239	1,098	(141)	0	(141)	(81)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	3,179	3,212	33	0	33	14
Addysg Bellach	24	13	(11)	0	(11)	(7)
Cyfraniad Addysg i Gyd-Bwyllgorau	1,088	1,004	(84)	0	(84)	(34)
Eraill	(2,559)	(2,549)	10	0	10	(10)
Cyfanswm Addysg	82,647	82,854	207	(207)	0	238

Addysg

Cludiant - y tueddiad gorwariant a welwyd yn ystod y flwyddyn yn parhau, gyda chynnydd i £284k erbyn diwedd y flwyddyn. Diffyg o £49k ar werthiant tocynau cludiant ôl-16, gorwariant o £27k ar fysis ysgol, a £208k ar gludiant tacsis ysgolion, o ganlyniad i gynnydd yn y galw ers sefydlu'r gyllideb. Yn yr adolygiadau blaenorol gofynnwyd i'r Pennaeth Addysg, mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Amgylchedd, ymchwilio i'r cynnydd yn y gwariant ar gludiant tacsis ysgolion, ac yna gweithredu i reoli'r sefyllfa. Deallwn fod gwaith yn mynd rhagddo i adolygu'r drefn sy'n creu y galw am gludiant newydd, ynghyd â gwaith cychwynol ar fodolau amgen o ddarparu cludiant i leihau costau. Bydd aelodau yn cofio, wrth gymeradwyo cyllideb 2018/19 yng nghyfarfod Cabinet 13 Chwefror a'r Cyngor llawn 8 Mawrth 2018, argymhellwyd dileu gorwariant Addysg ar gludiant ysgolion wrth gau cyfrifon 2017/18.

All-Sirol - yr ymrwymiad all-sirol wedi lleihau gan arwain at danwariant o (£74k) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Arlwyaeth a Glanhau - cynnydd yn y gorwariant i £260k, yn gyfuniad o gostau yn deillio o salwch a materion staffio, oediad cyn cyflawni arbedion y cynllun Brechwast am Ddim, ynghyd â diffyg yn yr incwm prydau a'r elfen gofal o'r cynllun brechwast.

Rheolaeth - cynnydd yn y tanwariant yn ystod y chwarter o ganlyniad i drosiant staff a llwyddiant i ddenu incwm a grantiau.

Cyfraniad Addysg i Gyd-Bwyllgorau - tanwariant o (£84k) yn dilyn defnydd o arian grant ynghyd â gwireddu arbedion ymlaen llaw.

Argymhellir trosglwyddo £207k i ddileu gorwariant yr Adran Addysg, tra fod polisiau a threfniadau cludiant yn cael eu hadolygu.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Economi a Chymuned	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	388	389	1	0	1	0
Dysgu Cymunedol	2,788	2,708	(80)	0	(80)	(44)
Twristiaeth a Threftadaeth	1,054	1,061	7	0	7	10
Economi a Chymuned	341	357	16	0	16	(8)
Cymunedau'n Iach	1,357	1,378	21	0	21	(19)
Cyfanswm Economi a Chymuned	5,928	5,893	(35)	0	(35)	(61)

Economi a Chymuned

Y tanwariant wedi lleihau i (£35k) erbyn diwedd y flwyddyn, gyda lleihad yn y derbyniad incwm gan Ganolfannau Hamdden yn ystod y chwarter olaf. O fewn y sefyllfa yma mae rhai gwasanaethau yn gorwario, gan gynnwys Morwrol, Oriolau ac Amgueddfeydd a chyfleusterau Hamdden, ond yn cael eu mantoli gan danwariant mewn meysydd eraill megis Cefnogi Busnes, Datblygu Chwaraeon, Parciau Gwledig ac Archifau. Mae'r Adran hefyd wedi gwireddu arbedion ymlaen llaw, mewn paratoad ar gyfer arbedion 2018/19.

Dysgu Cymunedol - cynnydd yn y tanwariant i (£80k) sydd yn gyfuniad o danwariant o (£53k) ar y Gwasanaeth Ieuenctid, a throsiant staff yn gyfrifol am danwariant o (£27k) ar Adfywio Cymunedol.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Prifffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	9,022	9,071	49	0	49	146
Gwasanaethau Peirianeg	385	497	112	0	112	81
Gwasanaethau Bwrdeistrefol						
Gwastraff	7,795	7,979	184	0	184	142
Eraill	2,807	2,800	(7)	0	(7)	66
Unedau Darparu Bwrdeistrefol	745	710	(35)	0	(35)	(31)
Addasiad Cau Cyfrifon 2017/18				(203)	(203)	0
Cyfanswm Prifffyrdd a Bwrdeistrefol	20,754	21,057	303	(203)	100	404

Prifffyrdd a Bwrdeistrefol (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Prifffyrdd - diffyg yn yr incwm ar gontractau allanol a gwaith cynnal yn ystod y gaeaf caled a hir eleni wedi arwain at orwariant sylweddol. Derbyniad grant o £165k gan Lywodraeth Cymru tuag at y costau ddim yn ddigonol, felly yr Adran wedi gorfod defnyddio cronfa wrth gefn tywydd garw i leddfu'r sefyllfa.

Gwasanaethau Peirianeg - cyfuniad o fethiant i wireddu cynlluniau arbedion, materion staffio a cholled cytundeb allanol yn gyfrifol am y gorwariant, ynghyd â chostau staffio ychwanegol yn y maes CCTV yn ystod y chwarter olaf.

Gwastraff - cynnydd yng nghostau salwch, trafndiaeth a hurio cerbydau, a chostau cynyddol ymdrin a chludo deunyddiau ailgylchu. Mae'r adran wedi defnyddio cyllidebau o feysydd eraill a chronfeydd wrth gefn i leihau'r gorwariant.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - Eraill - gorwariant ar gostau gweithredol glanhau strydoedd, ond incwm uwch amlosgiadau a chladdedaethau chwarter pedwar yn ei wrthbwysu.

Gan fod yr Adran wedi symud cyllidebau a defnyddio cronfeydd wrth gefn i geisio lleihau'r gorwariant, mae'n rhesymol i ddarparu cefnogaeth ariannol un-tro i gynorthwyo'r Adran gyda'r sefyllfa ariannol.

Argymhellir fod yr Adran Prifffyrdd a Bwrdeistrefol yn derbyn cymorth ariannol un-tro rhannol o £203k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario mlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2018/19.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Amgylchedd	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth yr Adran	377	328	(49)	0	(49)	(3)
Gwasanaethau Cynllunio						
Rheolaeth Datblygu	258	298	40	0	40	0
Eraill	(16)	(32)	(16)	0	(16)	(13)
	242	266	24	0	24	(13)
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Cynllunio Ymlaen	(23)	17	40	0	40	1
Diogelwch y Ffyrdd	127	119	(8)	0	(8)	(15)
Traffig a Threfniadau Statudol	365	378	13	0	13	(7)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(1,843)	(1,795)	48	0	48	(5)
Cludiant Integredig	1,606	971	(635)	378	(257)	(40)
Gorfodaeth a Thrafnidiaeth	22	23	1	0	1	6
	254	(287)	(541)	378	(163)	(60)
Cefn Gwlad a Mynediad	714	726	12	0	12	13
Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd	299	299	0	0	0	0
Gwarchod y Cyhoedd	1,427	1,384	(43)	0	(43)	(2)
Eiddo, Gofalu, Arlwyo a Glanhau	1,446	1,476	30	0	30	4
Addasiad Cau Cyfrifon 2017/18				89	89	0
Cyfanswm Amgylchedd	4,759	4,192	(567)	467	(100)	(61)

Amgylchedd

Parhad yn y tueddiad tanwariant ar draws nifer o wasanaethau'r Adran, sydd yn bennaf ar swyddi gwag yn dilyn ail-strwythuro, felly effaith un-tro yn 2017/18.

Gofal Stryd a Thrafnidiaeth - Colled incwm ar ffioedd parcio, a Chynllunio Ymlaen yn cyllido gwariant cyfalaf. Yn Cludiant Integredig, mae cymorth ariannol wedi ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru tuag at gostau cynyddol yn dilyn ail-dendro teithiau bysus un gweithredwr bysus yn ddiweddar, ynghyd â derbyniad grant bysus ychwanegol ym mis Mawrth. Mae'r Adran yn awyddus i glustnodi £378k o'u tanwariant i gwrdd â chostau cysylltiedig â bysus yn 2018/19.

Argymhellir trosglwyddo £378k o danwariant 2017/18 yr Adran Amgylchedd yn ymwneud â bysus a chost llwybrau i gronfa benodol, i'w ddefnyddio yn 2018/19.

Cynaeafu (£89k) o danwariant yr Adran Amgylchedd, sef y swm uwchlaw (£100k), i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2017/18.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adran Ymgynghoriaeth	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg	(417)	(527)	(110)	0	(110)	(57)
Gwasanaeth Adeiladu	(35)	(43)	(8)	0	(8)	25
Gwasanaethau Uned Rheoli Risg Llifogydd	566	575	9	0	9	0
Rheolaeth Adeiladu	119	146	27	0	27	23
Cyfanswm Ymgynghoriaeth	233	151	(82)	0	(82)	(9)

Ymgynghoriaeth

Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg - llwyddiant i ddenu incwm ychwanegol, drwy gyfuniad o waith mewnol ac allanol, wedi arwain at gynnydd yn yr incwm gan Lywodraeth Cymru, Cefnffyrdd a sefydliadau allanol yn y chwarter olaf, sydd yn golygu fod y tanwariant wedi cynnyddu i (£110k).

Gwasanaeth Adeiladu - tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn yn dilyn denu rhagor o incwm am waith gan sefydliadau allanol, ynghyd â thanwariant ar gostau staff.

Rheolaeth Adeiladu - diffyg incwm yn gyfrifol am y gorwariant o £27k.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Adrannau Canolog	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	1,887	1,821	(66)	0	(66)	(67)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	5,832	5,766	(66)	0	(66)	(72)
Cefnogaeth Gorfforaethol	7,909	7,842	(67)	0	(67)	(88)
Cyfanswm Adrannau Canolog	15,628	15,429	(199)	0	(199)	(227)

Adrannau Canolog

Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - tanwariant o (£66k) gyda (£57k) ohono yn deillio o dderbyniad incwm ychwanegol gan yr Uned Gyfreithiol, a (£9k) o arbedion a wireddwyd ymlaen llaw yn y maes Cynllunio Argyfwng.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - sefyllfa diwedd y flwyddyn yn unol â'r rhagolygon, gyda thanwariant o (£66k). Tanwariant un-tro ar swyddi ar draws yr Adran, ynghyd â denu incwm uwchlaw lefel y gyllideb yn Technoleg Gwybodaeth ac Archwilio Mewnol yn gyfrifol am y sefyllfa.

Cefnogaeth Gorfforaethol - tanwariant o (£67k), sydd yn gyfuniad o arbedion staffio un-tro o ganlyniad i drosiant staff, ynghyd â llwyddiant yr Adran i ddenu incwm allanol uwchlaw lefel y gyllideb yn y maes Iechyd Galwedigaethol, Cyfieithu a Chefnogol. Gorwariant o £50k ar Galw Gwynedd yn rhannol o ganlyniad i golli cytundeb allanol, ynghyd â gwariant un-tro ar gostau staffio ac ar system CCTV.

Cyfrifon Terfynol 2017/18						
Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Cyllideb Arfaethedig 2017/18	Sefyllfa Terfynol 2017/18	Gor / (Tan) Wariant Gros 2017/18	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig	Gor/(Tan) Wariant Net Adolygiad Chwarter 3
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor	*	*	441		441	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	(307)		(307)	0
Bidiau a Chyllidebau a ddychwelwyd gan Adrannau	*	*	(563)		(563)	0
Eraill	*	*	(465)		(465)	(498)
Addasiad Cau Cyfrifon 2017/18				894	894	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	(894)	894	0	(498)

Corfforaethol

Treth Cyngor - gorwariant o £441k, oherwydd bod Swyddfa'r Prisiwr wedi caniatáu i 282 eiddo drosglwyddo o'r rhestr Treth Cyngor i Drethi Annomestig, gyda 43% (122 o eiddo) yn ystod y chwarter olaf. Gwelwyd fod nifer y trosglwyddiadau yn 2017/18 dros 50% yn uwch na mewn blynyddoedd blaenorol, gydag effaith ôl-ddyddio rhai o'r ceisiadau i 2010/11.

Gostyngiadau Treth Cyngor - y tueddiad tanwariant ar gynllun Gostyngiad Treth y Cyngor yn parhau, gyda lleihad yn y nifer o geisiadau yn dueddiad a welir hefyd gan Gynghorau eraill Gogledd Cymru.

Bidiau a Chyllidebau a ddychwelwyd gan Adrannau - (£255k) o ganlyniad i lai o alwad ar y ddarpariaeth yn ymwneud â'r drefn newydd cofrestrriad pensiynau awtomatig, (£172k) ar dderbyniad grant gan Lywodraeth Cymru ar ôl gosod y gyllideb, a gwerth (£136k) o fidiau na ddefnyddiwyd yn 2017/18.

Eraill - tanwariant o ganlyniad i newidiadau mewn amgylchiadau na ragwelwyd wrth osod y gyllideb, tanwariant ar ffioedd archwilio allanol a lleihad yn y ddarpariaeth dyledion drwg.

Argymhellir cynaeafu (£894k) o'r tanwariant net ar gyllidebau diwygiedig Corfforaethol a'i drosglwyddo i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2017/18.

Hefyd, argymhellir trosglwyddo £66k o'r Gronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol, sef y balans sydd angen i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2017/18.

Cynaeafu Cronfeydd

Yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd, argymhellir rhyddhau'r symiau canlynol o'r cronfeydd isod:

Cronfa	Swm i'w ryddhau £
Datblygu Effeithlonrwydd (ei drosglwyddo i wireddu blaenoriaethau corfforaethol)	47,000
Arweinydd Rhaglenni Arbennig (dim ymrwymiad ar ei gyfer)	70,162
Tanwariant Cefnogaeth Gorfforaethol (cynaeafu uwchlaw trothwy penodol)	56,039
E-Lywodraeth (dim ymrwymiad ar ei gyfer)	250,000
Tanwariant yr Adran Cyllid (cynaeafu uwchlaw trothwy penodol)	66,829
Tanwariant yr Adran Ymgynghoriaeth Gwynedd (cynaeafu uwchlaw trothwy penodol)	34,687
Cronfa Swyddog Beicio (dim ymrwymiad ar ei gyfer)	10,000
Materion Perthnasol â Diddymu Cwmni Gwastraff Môn Arfon (wedi cwblhau)	165,504 *
Cronfa Cynorthwyo'r Strategaeth Ariannol (ei drosglwyddo i wireddu blaenoriaethau corfforaethol)	2,214,585
Cyfanswm	2,914,806

gan eu trosglwyddo i'r cronfeydd isod fel a ganlyn:

Cronfa	Swm i'w ychwanegu £
Materion Gwastraff	165,504 *
Trawsffurfio / Cynllun y Cyngor	2,749,302
Cyfanswm	2,914,806